

Informatīvais ziņojums “Par izsoļu ieņēmumu izmantošanu 2018. gadā”

Likuma „Par piesārņojumu” (turpmāk – likums) 32.² panta 4.⁷ daļa noteic, ka Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai (turpmāk – VARAM), sākot ar 2013. gadu, ir jā sagatavo un līdz kārtējā gada 1. aprīlim jā iesniedz Ministru kabinetam (turpmāk – MK) informatīvais ziņojums par izsoļu ieņēmumu izmantošanu iepriekšējā gadā, tai skaitā informāciju par finansētajiem pasākumiem, par panākto siltumnīcefekta gāzu emisijas samazinājumu, par to, kādi sasniegumi gūti, nodrošinot pielāgošanos klimata pārmaiņām, kā arī par nodrošināto vides kvalitātes uzlabojumu kopumā.

1. Ieņēmumi no izsolēm

Eiropas Savienības emisijas kvotu (turpmāk – EUA) un Eiropas Savienības aviācijas emisiju kvotu (turpmāk – EUAA) izsolīšana notiek atbilstoši Komisijas 2010. gada 12. novembra Regulai (ES) Nr. 1031/2010 par siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisiju kvotu izsoļu laika grafiku, administrēšanu un citiem aspektiem saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2003/87/EK¹, ar kuru nosaka sistēmu siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas kvotu tirdzniecībai Kopienā.

2018. gadā izsoļu rezultātā tika izsolītas Eiropas Savienības emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas trešajam periodam (no 2013. gada 1. janvāra līdz 2020. gada 31. decembrim) paredzētās EUA un EUAA. 2018. gadā EUA un EUAA izsolīšanu Kopējā izsoles platformā (CAP2 – *Common Auction Platform 2*) nodrošināja Eiropas Enerģijas birža (*European Energy Exchange* (turpmāk - *EEX*)).

Saskaņā ar sākotnēji apstiprinātajiem un koriģētajiem izsoļu kalendāriem 2018. gadam² pirmreizējā tirgū kopējā izsoles platformā Latvijas labā 2018. gadā 139 izsolēs tika izsolītas 2 607 500 EUA par kopējo vērtību 40 198 660 *euro*.

2018. gadā kopējā izsoļu platformā Latvijas labā četrās izsolēs (pa vienai izsolei maijā, jūlijā, septembrī, un novembrī) tika izsolītas 26 000 EUAA par kopējo vērtību 491 400 *euro*.

Nemot vērā Latvijas labā izsolīto EUA un gūto ieņēmumu apjomus, var secināt, ka vidēji 2018. gadā Latvija guvusi 15,42 *euro* par vienu EUA un 18,90 *euro* par vienu EUAA primārajā tirgū.

Latvijas EUA un EUAA izsoļu ieņēmumi tika ieskaitīti Valsts kasē atvērtajā valsts pamatbudžeta ieņēmumu kontā atbilstoši valsts budžeta ieņēmumu klasifikācijai – “8.9.3.1. Ieņēmumi no Latvijai piešķirto stacionāro iekārtu un aviācijas emisijas kvotu izsolīšanas”.

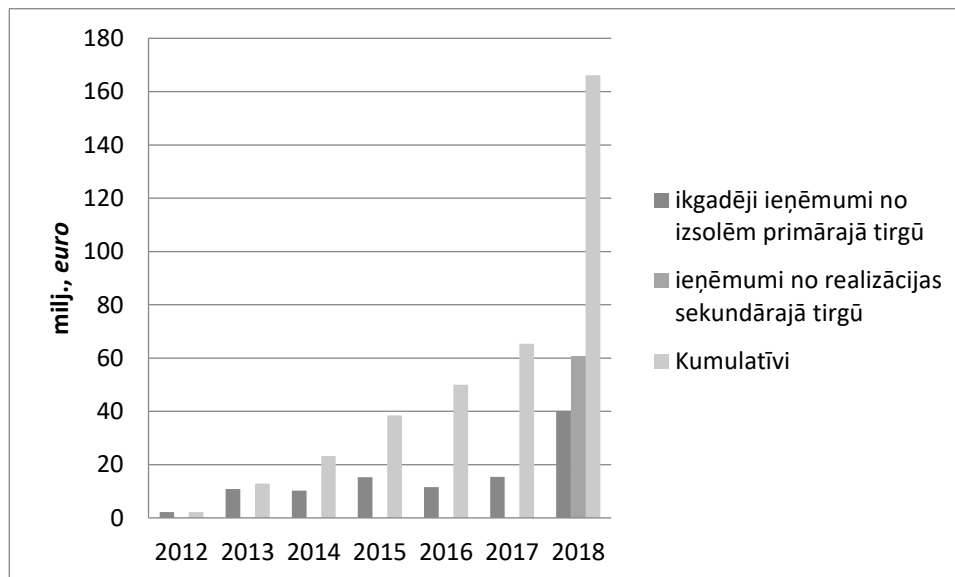
¹http://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=uriserv:OJ.L_.2010.302.01.0001.01.LAV&toc=OJ:L:2010:302:TOC

²<https://www.eex.com/blob/76526/8d76c326f13c716cc653554eb5eee820/auction-calendar-2018-data.pdf>

2018. gadā papildus primārajā tirgū notikušajām izsolēm Latvija, izmantojot EEX, realizēja 3 126 573 EUA sekundārajā tirgū, kopā iegūstot 60 655 516 *euro* (19,40 *euro* par vienu EUA vienību). Šīs sekundārajā tirgū realizētās emisijas kvotas ir rezultāts, kas izrietēja no tiesvedības Eiropas Savienības Vispārējā tiesā (Lietas Nr. T-369/07 Latvija pret Eiropas Komisiju) un vēlāk tika konvertētas par ES Emisijas tirdzniecības (turpmāk – ES ETS) sistēmas 3. perioda emisijas kvotām. Visi gūtie ieņēmumi ieskaitīti Valsts kasē atvērtajā valsts pamatbudžeta ieņēmumu kontā atbilstoši valsts budžeta ieņēmumu klasifikācijai – “8.9.3.9. Pārējie ieņēmumi no darījumiem ar Latvijai piešķirtajām emisijas kvotām”.

Ieņēmumu apmēri ir atkarīgi no emisijas kvotu cenas, kas galvenokārt balstās uz piedāvājumu un pieprasījumu tirgū, taču reaģē arī uz dažādām norisēm gan enerģētikas sektorā Eiropā, t.sk. energoresursu cenu izmaiņām enerģijas tirgos, gan laikapstākļiem, gan notikumiem un lēmumiem starptautiskās (t.sk. ES līmenī) sarunās par klimata pārmaiņām, gan atsevišķu valstu paziņojumiem. 2018. gadā bija vērojams ievērojams un pakāpenisks cenu kāpums no nepilniem 8 *euro* gada sākumā līdz aptuveni 25 *euro* gada beigās. Lielākā ietekme uz cenu kāpumu saistāma ar gaidām par tirgus stabilitātes rezerves darbības uzsākšanu 2019. gada 1. janvārī, kas praksē nozīmē, ka primārajā tirgū ES dalībvalstis izsolīs EUA apjomus samazinātā apmērā. Būtiska ietekme ir arī 2018. gada 14. marta Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva Nr. (ES) 2018/410 ar ko groza Direktīvu 2003/87/EK, lai sekmētu emisiju izmaksefektīvu samazināšanu un investīcijas mazoglekļa risinājumos, un Lēmumu (ES) 2015/1814 apstiprināšana (turpmāk – ETS Direktīvas grozījumi), kas būtiski ietekmē ES ETS sistēmas darbību nākotnē.

Ieņēmumu apmēri ikgadēji un kumulatīvi ir attēloti Attēlā Nr.1.

Attēls Nr. 1. Emisijas kvotu izsoļu ieņēmumi (milj. euro) pa gadiem un kumulatīvi laika periodā no 2012.-2018. gadam.

Atbilstoši likuma 32.² panta 3.³ daļai emisijas kvotu izsoļu ieņēmumu programmas (apakšprogrammas) izpildītāja ir VARAM.

2. Emisijas kvotu izsolīšanas instrumenta ieviešanas un institucionālais mehānisms

Atbilstoši likuma 32.² panta septītajai daļai MK 2012. gada 25. septembrī apstiprināja noteikumus Nr. 657 „Latvijai piešķirto emisijas kvotu izsolīšanas kārtība”, kuros tika noteikta Latvijai piešķirto EUA izsolīšanas kārtība.

Likuma 32.² panta 4.⁴ daļa noteic, ka izsoļu ieņēmumus izmanto, lai mazinātu klimata pārmaiņas un nodrošinātu pielāgošanos klimata pārmaiņām. Likuma 32.² panta 4.⁶ daļa noteic, ka izsoļu ieņēmumu izmantošanu nodrošina, organizējot atklātos projektu iesniegumu konkursus par likuma 32.² panta 4.⁴ daļas 1. un 2. punktā minētajiem mērķiem.

Ņemot vērā likumā noteiktās plašās izsoļu ieņēmumu izmantošanas jomas un ierobežoto finansējuma apjomu, 2016. gada 21. oktobrī ar vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministra rīkojumu Nr. 265 “Par Emisijas kvotu izsolīšanas instrumenta darbības stratēģijas apstiprināšanu” tika apstiprināta “Emisijas kvotu izsolīšanas instrumenta darbības stratēģija”, kuras mērķis ir apzināt Emisijas kvotu izsolīšanas instrumenta (turpmāk – EKII) darbības iespējas un noteikt prioritāros virzienus izsoļu ieņēmumu izmantošanai. Stratēģijā noteikts, ka, lai iespējami efektīvi un pilnīgi sasniegtu likumā noteiktos EKII mērķus, ņemot vērā pieejamās un Latvijā pārbaudītās tehnoloģijas, kā arī zināšanas par paradumu maiņas būtisko ietekmi, nepieciešams atbilstošs EKII darbības mehānisms balstāms uz šādām komponentēm:

- Investīciju projektu finansēšana (aptuveni 70 % no EKII finansējuma);
- Tehnoloģiju un procesu attīstīšanas projektu finansēšana (aptuveni 5 % no EKII finansējuma);
- Iniciatīvu projektu finansēšana (aptuveni 20 % no EKII finansējuma);
- Administratīvie izdevumi, t.sk. sabiedrības informēšanas un izglītošanas pasākumi (aptuveni 5 % no EKII finansējuma).

EKII finansēto projektu konkursu administrēšanas uzdevumus veic VARAM un SIA „Vides investīcijas fonds” (turpmāk – VIF). Uzdevumus, kas saistīti ar projektu iesniegumu pieņemšanu, vērtēšanu, līgumu par projekta īstenošanu sagatavošanu, noslēgšanu, grozīšanu un izbeigšanu, projektu pārskatu pārbaudi un projektu īstenošanas kontroli, VARAM ir deleģējis veikt VIF.

Uzsākot EKII ieviešanu, ar Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas 2016. gada 1. marta rīkojumu Nr. 50a. tika apstiprināta iekšējās

kontroles sistēma. 2018. gadā veiktas izmaiņas iekšējās kontroles sistēmas pilnveidošanai. EKII projektu konkursu administrēšanas procesu savietojamības ar VIF uzdevumiem nodrošināšanai ir apstiprinātas arī VIF iekšējās kontroles sistēmas instrukcijas, kā arī apstiprināts EKII logo un tā lietošanas nosacījumi.

2018. gada 6. martā stājas spēkā grozījumi likumā “Par piesārņojumu”, kas paredz nosacījumus EKII konsultatīvās padomes izveidošanai. Turklāt 2018. gada 24. jūlijā tika apstiprināti MK noteikumi Nr. 312 “Grozījumi Ministru kabineta 2008. gada 28. aprīļa noteikumos Nr. 312 “Klimata pārmaiņu finanšu instrumenta konsultatīvās padomes nolikums””, kas paredz EKII konsultatīvās padomes apvienošanu ar Klimata pārmaiņu finanšu instrumenta konsultatīvo padomi. Pirmā Klimata pārmaiņu finanšu instrumenta un emisijas kvotu izolēšanas instrumenta konsultatīvās padomes sēde plānota 2019. gadā.

3. Finansējuma izmantošana

3.1. Finansējums projektu iesniegumu konkursu organizēšanai

EKII finansējums tiek izmantots, organizējot atklātus projektu iesniegumu konkursus atbilstoši apstiprinātiem MK noteikumiem. No izsolēm iepriekšējos gados uzkrātais finansējuma apjoms līdz 2018. gada beigām tika izmantots četru projektu konkursu īstenošanai. Konkurss EKII-1 “Siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšana valsts nozīmes aizsargājamās arhitektūras pieminekļos”³ un EKII-2 “Siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšana – zema enerģijas patēriņa ēkas”⁴ ietvaros projektu īstenošana tika uzsākta 2016. gadā. Konkursi EKII-3 “Siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšana ar viedajām pilsētvides tehnoloģijām”⁵ un EKII-4 “Siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšana, attīstot enerģētiski pašpietiekamu ēku būvniecību”⁶ nolikums” tika apstiprināti 2018. gadā un līgumi ar projektu īstenotājiem tiks noslēgti 2019. gadā. Pārskats par īstenotajiem EKII finansētajiem konkursiem sniegts Tabulā Nr. 1.

³ Ministru kabineta 2016. gada 21. janvāra noteikumi Nr. 35 „Emisijas kvotu izolēšanas instrumenta finansēto projektu atklāta konkursa „Siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšana valsts nozīmes aizsargājamās arhitektūras pieminekļos“ nolikums“.

⁴ Ministru kabineta 2016. gada 26. janvāra noteikumi Nr. 69 “Emisijas kvotu izolēšanas instrumenta finansēto projektu atklāta konkursa “Siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšana – zema enerģijas patēriņa ēkas” nolikums”

⁵ Ministru kabineta 2018. gada 12. jūnija noteikumi Nr. 333 “Emisijas kvotu izolēšanas instrumenta finansēto projektu atklāta konkursa “Siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšana ar viedajām pilsētvides tehnoloģijām” nolikums”.

⁶ Ministru kabineta 2018. gada 17. jūlija noteikumi Nr. 418 “Emisijas kvotu izolēšanas instrumenta finansēto projektu atklāta konkursa “Siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšana, attīstot enerģētiski pašpietiekamu ēku būvniecību” nolikums”.

Tabula Nr. 1. Pārskats par EKII finansētajiem konkursiem

Nr. p.k.	Konkursa nosaukums	Konkursam piešķirtais finansējums, (euro)
EKII-1	Siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšana valsts nozīmes aizsargājamās arhitektūras pieminekļos	9 000 000,00
EKII-2	Siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšana – zema enerģijas patēriņa ēkas	23 000 000,00
EKII-3	Siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšana ar viedajām pilsētvides tehnoloģijām	8 000 000,00
EKII-4	Siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšana, attīstot enerģētiski pašpietiekamu ēku būvniecību	10 000 000,00
	Kopā:	50 000 000,00

Konkursos finansējums tika piešķirts energoefektivitātes pasākumu īstenošanai ēkās, kas sniedz gan tiešus siltumnīcefekta gāzu (turpmāk – SEG) emisiju samazinājumus, gan arī netiešos SEG emisiju samazinājumus, kas rodas no projektu demonstrācijas un multiplikatīvā efekta. Netiešie SEG emisiju samazinājumi ir ļoti nozīmīgi, jo klimata politikas mērķu sasniegšanai nepieciešamas pakāpeniskas, visaptverošas un būtiskas izmaiņas tautsaimniecībā un iedzīvotāju dzīvesveidā. Demonstrācijas projekti, piemēram, konkursā „Siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšana – zema enerģijas patēriņa ēkas” piesaista sabiedrības uzmanību un mudina aizvien plašāku cilvēku loku īstenot, ja ne pāreju uz zema enerģijas patēriņa ēkām, tad vismaz energoefektivitātes pasākumu īstenošanu, kas ir būtisks veikto investīciju multiplikatīvais efekts uz turpmāko SEG emisiju samazināšanu ēku sektorā.

Konkursa “Siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšana ar viedajām pilsētvides tehnoloģijām” mērķis ir ieviest un demonstrēt viedās pilsētvides tehnoloģijas, kas samazina siltumnīcefekta gāzu emisijas.

Viedā pilsētvides tehnoloģija šī projektu konkursa kontekstā ir pilsētvīdē uzstādāma iekārta vai iekārtu sistēma, kas aprīkota ar viedajām ierīcēm, kuras saņem un sūta datus un ir attālināti kontrolējamas ar komunikāciju tehnoloģiju palīdzību, un kas tiek izmantota enerģijas ražošanai, lai nodrošinātu tehnoloģiju darbību un siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanu, vai kas tiek izmantota pilsētvides tehnoloģijas patērētā enerģijas apjoma samazināšanai, lai optimizētu vai padarītu efektīvākus procesus un samazinātu siltumnīcefekta gāzu emisijas.

Konkursa ietvaros pieejamais finanšu instrumenta finansējums ir 8 000 000 *euro*, tai skaitā:

- atjaunojamās energoresursus izmantojošu viedo pilsētvides tehnoloģiju uzstādīšanai – 2 000 000 *euro*. Vienam projektam pieejamais finansējums ir no 30 000 līdz 300 000 *euro* (ieskaitot);

- energoefektivitāti veicinošu viedo pilsētvides tehnoloģiju ieviešanai – 6 000 000 *euro* Vienam projektam pieejamais finansējums ir no 30 000 līdz 1 500 000 *euro* (ieskaitot).

Konkursa ietvaros maksimāli pieļaujamā finanšu instrumenta atbalsta intensitāte nepārsniegs 70 % no projekta kopējām attiecināmajām izmaksām.

Projekta iesniedzējs bija Latvijas Republikas pašvaldība vai tās iestāde, vai pašvaldības kapitālsabiedrība, kas iesaistīta pārvaldes uzdevumu veikšanā.

Konkursa ietvaros apstiprinātā projekta īstenošanas periods nepārsniedz divus gadus no projekta līguma spēkā stāšanās dienas.

Projekta pieteikumus varēja iesniegt no 2018. gada 6. jūlija līdz 2018. gada 6. septembrim. Pēc iesniegto projektu iesniegumu izvērtēšanas, vērtēšanas komisijas konstatēja, ka finansējums ir pieejams 18 projektu iesniegumu apstiprināšanai, kas atbilst administratīviem kritērijiem un ir sasnieguši augstāko punktu skaitu atbilstoši kvalitātes vērtēšanas kritērijiem. Līgumu slēgšana ar projektu iesniedzējiem paredzēta 2019. gadā.

Konkursa “Siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšana, attīstot enerģētiski pašpietiekamu ēku būvniecību” mērķis ir potenciālo SEG emisiju ierobežošana, atbalstot jaunu un ilgtspējīgu zema enerģijas patēriņa enerģētiski pašpietiekamu ēku (turpmāk – enerģētiski pašpietiekama ēka) būvniecību un nodrošinot oglekļa mazieltīpīgai attīstībai nepieciešamo tehnoloģiju demonstrēšanu un popularizēšanu Latvijā.

Enerģētiski pašpietiekama ēka šo noteikumu izpratnē ir zema enerģijas patēriņa ēka, kurā nepieciešamais enerģijas apjoms ēkas inženiertehniskajām sistēmām, kas nodrošina apkuri, dzesēšanu (un gaisa sausināšanu), ventilāciju (un gaisa mitrināšanu) un karstā ūdens apgādi, tiek saražots, izmantojot ēkā uzstādītās atjaunojamo energoresursu tehnoloģijas. Enerģētiski pašpietiekamai ēkai papildus var pievadīt ārējos enerģijas avotus ar atjaunojamo energoresursu tehnoloģijām saražotu siltumenerģiju, bet kopumā kalendāra gadā šajā ēkā patērētais siltumenerģijas apjoms nepārsniedz šajā ēkā saražoto siltumenerģijas apjomu.

Konkursa ietvaros pieejamais finanšu instrumenta finansējums ir 10 000 000 *euro*.

Konkursa ietvaros maksimāli pieļaujamā finanšu instrumenta atbalsta intensitāte nepārsniedz 80 % no projekta kopējām attiecināmajām izmaksām, ja projekta iesniedzējs neveic saimniecisko darbību un atbalsta sniegšana šā konkursa ietvaros tam nav kvalificējama kā komercdarbības atbalsts.

Projekta iesniedzējs bija Latvijas Republikas pašvaldība vai tās iestāde.

Konkursa ietvaros apstiprinātā projekta īstenošanas periods nav ilgāks kā četri gadi no projekta līguma spēkā stāšanās dienas.

Projekta iesniegumus varēja iesniegt no 2018. gada 3. augusta līdz 2018. gada 3. oktobrim. Pēc iesniegto projektu izvērtēšanas, vērtēšanas komisija konstatēja, ka finansējums ir pietiekams divu projektu iesniegumu apstiprināšanai,

kas atbilst administratīviem kritērijiem un ir sasnieguši augstāko punktu skaitu atbilstoši kvalitātes vērtēšanas kritērijiem. Līgumu slēgšana ar projektu iesniedzējiem paredzēta 2019. gadā.

3.2. Projektu ieviešanas progress

Konkursu EKII-1 un EKII-2 ietvaros tika noslēgti 16 projektu īstenošanas līgumi, 2018. gadā turpinās 13 projektu īstenošana. Pārskata periodā divi projekti ir pabeigti, bet vienam projektam ir uzsākts līguma laušanas process (sīkāka informācija par projektiem skat. 3.1.2. un 3.2.2. apakšnodaļās), skat. tabulu Nr. 2.

Tabula Nr. 2. Pārskats par noslēgtajiem līgumiem EKII konkursos

Nr.p.k	Noslēgtie līgumi	Līgumi uz 31.12.2018.		Pabeigti projekti*
		Spēkā esošie līgumi	Lauztie līgumi**	
EKII-1	9	7	1	1
EKII-2	7	6	0	1
Kopā:	16	13	1	2

* "Pabeigts projekts" nozīmē, ka projekta ietvaros ir pilnībā pabeigtas līgumā par projekta īstenošanu plānotās aktivitātes un ir veikts noslēguma maksājums.

** 2018. gada ietvaros uzsākts projekta īstenošanas līguma laušanas process, atgūts izmaksātais finansējums.

Apstiprināto projektu īstenošanai laika periodā no 2016. gada līdz 2018. gadam tika pārskaitīti 22 720 620,94 euro, projekta Nr. EKII-1/10 "Siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanas pasākumi Rīgas Vecajā Svētās Ģertrūdes ev. lut. Baznīcā" ietvaros tika atgūts finansējums 97 129,80 euro apmērā (skat. tabulu Nr. 3.)

Tabula Nr.3. Pārskats par finansējuma izmantošanas progresu EKII finansētajos konkursos 2018. gadā

Nr.p.k	Pieejamais EKII finansējums (euro)	Noslēgti līgumi (euro)	EKII finansējums (euro)				Ietaupījums (euro)
			Pārskaitītais finansējums kopā (euro)	2016.-2018. gadā	Atgūtais finansējums 2018. gadā	Vēl pārskaitāms finansējums (euro)	
EKII-1	9 000 000,00	8 868 342,93	8 544 576,91	5 703 272,71	-97 129,80	2 938 434,00	323 766,02
EKII-2	23 000 000,00	22 998 907,53	22 882 028,68	17 017 348,23	0,00	5 864 680,45	116 878,85
Kopā:	32 000 000,00	31 867 250,46	31 426 605,59	22 720 620,94	-97 129,80	8 803 114,45	440 644,87

3.2.1. Konkurss “Siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšana valsts nozīmes aizsargājamās arhitektūras pieminekļos”

Konkursa mērķis ir oglekļa dioksīda emisiju samazināšana, veicot esoša valsts nozīmes arhitektūras pieminekļa (vienas vai vairāku ēku) pārbūvi, atjaunošanu vai vienkāršoto fasādes atjaunošanu.

Atbildīgā iestāde, pamatojoties uz vērtēšanas komisijas atzinumu, pieņēma lēmumus par deviņu projektu iesniegumu apstiprināšanu par kopējo EKII finansējuma summu 8 868 342,93 *euro*, savukārt par 10 projektu iesniegumiem tika pieņemts lēmums par projektu iesniegumu noraidīšanu.

Līgumi par projektu īstenošanu tika parakstīti ar visiem deviņiem projektu iesniedzējiem.

Apstiprinātos projektus īsteno atvasinātas publiskas personas (viena valsts augstskola un divas pašvaldības), viena valsts tiešās pārvaldes iestāde, kas nodarbojas ar valsts nekustamo īpašumu pārvaldīšanu, viena pašvaldības dibināta kultūras institūcija un četras reliģiskās organizācijas. Apstiprināto projektu ietvaros, galvenokārt, plānota energoefektivitātes pasākumu īstenošana ēku norobežojošajās konstrukcijās (siltināšana), apkures sistēmu un ventilācijas sistēmu atjaunošana.

2018. gadā turpinājās septiņu projektu īstenošana, kuru ietvaros tika izmaksāts finansējums 3 147 250,73 *euro* apmērā (skat .tabulu Nr.4.). Viens no konkursa projektiem Nr. EKII-1/18 “Siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšana valsts nozīmes aizsargājamā arhitektūras pieminekļi VEF kultūras pilī Ropažu ielā 2, Rīgā” tika pabeigts un projektam Nr. EKII-1/10 “Siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanas pasākumi Rīgas Vecajā Svētās Ģertrūdes ev. lut. Baznīcā” tika uzsākts projekta īstenošanas līguma laušanas process.

Konkursa ietvaros plānotais CO₂ emisiju samazinājums atbilstoši noslēgtajiem līgumiem par projektu īstenošanu plānots 438,865 t CO₂ gadā apmērā.

Tabula Nr. 4. Konkurssā apstiprināto projektu saraksts

Nr. p.k.	Id. Nr.	Projekta iesniedzējs	Projekta nosaukums	Projekta kopējās attiecināmās izmaksas (<i>euro</i>)	Projektam piešķirtais EKII finansējums (<i>euro</i>)	Projektam izmaksātais finansējums 2018. gadā (<i>euro</i>)
1	EKII-1/5	Siguldas novada dome	Siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšana valsts nozīmes arhitektūras pieminekļi Nr.8333 „Jaunā pils”	714 285,00	499 999,50	149 999,85
2	EKII-1/4	Valsts aizsardzības militāro objektu un iepirkumu centrs	Siltumnīcefekta gāzu emisijas samazināšana Jūras virsnieku sapulču ēkā, Atmodas bulvārī 9, Liepājā	678 541,04	499 949,03	327 008,02

3	EKII-1/9	Rīgas Metropolijas Romas katoļu kūrīja	Katoļu kultūras un izglītības centra vēsturiskās ēkas energoefektivitātes paaugstināšana	585 100,70	497 277,08	137 677,06
4	EKII-1/8	Rīgas Metropolijas Romas katoļu kūrīja	Rīgas Svētās Marijas Magdalēnas katoļu baznīcas kompleksa ēku energoefektivitātes paaugstināšana	576 395,99	489 878,95	172 601,42
5	EKII-1/6	Pašvaldības aģentūra „Cēsu Kultūras un Tūrisma centrs”	Siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšana Cēsu Izstāžu namā	130 973,48	111 327,45	0,00
6	EKII-1/17	Rīgas Jēzus evaņģēliski luteriskā draudze	Energoefektivitātes paaugstināšana baznīcas ēkā	564 740,40	446 144,90	1 706,28
	EKII-1/10	Rīgas Vecā Svētās Ģertrūdes evaņģēliski luteriskā draudze	Siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanas pasākumi Rīgas Vecajā Svētās Ģertrūdes ev. lut. Baznīcā	380 946,47	323 766,02	0,00
8	EKII-1/1	Latvijas Lauksaimniecības universitāte	Jelgavas pils energoefektivitātes nodrošināšana	5 081 225,57	4 000 000,00	1 358 173,81
9	EKII-1/18	Rīgas pilsētas pašvaldība	Siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšana valsts nozīmes aizsargājamā arhitektūras pieminekļi VEF kultūras pilī Ropažu ielā 2, Rīgā	2 465 215,20	2 000 000,00	1 000 084,29
KOPĀ				11 177 423,85	8 868 342,93	3 147 250,73

Konkursa ietvaros apstiprināto projektu uzraudzībai 2018. gadā VIF veica 74 dokumentu pārbaudes, no tām divas bija avansa maksājuma pieprasījumu pārbaudes, 11 starpposma maksājumu pārskatu pārbaudes, 24 starpposma maksājumu pieprasījumu pārbaudes, 3 noslēguma pārskatu pārbaudes, 4 noslēguma maksājumu pieprasījumu pārbaudes un 30 transferta maksājumu pieprasījumu pārbaudes.

2018. gadā projekta īstenošanas vietā veiktas divas progresu pārbaudes par projektu īstenošanu, kuru ietvaros viena noslēdzās ar pozitīvu vērtējumu, otra ar iebildumiem.

3.2.2. Konkurss “Siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšana – zema enerģijas patēriņa ēkas”

Konkursa mērķis ir oglekļa dioksīda emisiju samazināšana, veicot jaunu zema enerģijas patēriņa ēku būvniecību, kā arī esošu ēku pārbūvi vai atjaunošanu par zema enerģijas patēriņa ēkām.

Atbildīgā iestāde, pamatojoties uz vērtēšanas komisijas atzinumu, pieņēma lēmumus par septiņu projektu iesniegumu apstiprināšanu par kopējo EKII

finansējuma summu 22 998 907,53 *euro* un piecu projektu iesniegumu noraidīšanu. Līgumi par projektu īstenošanu tika parakstīti par visu septiņu apstiprināto projektu īstenošanu. Apstiprinātos projektus īsteno sešas pašvaldības un viena pašvaldības iestāde.

Konkursa ietvaros plānotais CO₂ emisiju samazinājums atbilstoši noslēgtajiem līgumiem par projektu īstenošanu ir plānots 550,328 t CO₂ gadā.

2018. gadā turpinājās sešu projektu īstenošana, kuru ietvaros tika izmaksāts finansējums 8 818 783,29 *euro* apmērā (skat. tabulu Nr.5.) Viens no konkursa projektiem Nr. EKII-2/2 "Cēsu pilsētas Pastariņa sākumskolas ēkas atjaunošana par zema enerģijas patēriņa ēku, Raunas ielā 7, Cēsīs, Cēsu novadā" tika pabeigts.

Tabula Nr. 5. Konkursā apstiprināto projektu saraksts

Nr.p.k.	Id. Nr.	Projekta iesniedzējs	Projekta nosaukums	Projekta kopējās attiecināmās izmaksas (<i>euro</i>)	Projektam piešķirtais EKII finansējums (<i>euro</i>)	Projektam izmaksātais finansējums 2018.gadā (<i>euro</i>)
1	EKII-2/5	Balvu novada pašvaldība	Siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšana Balvu kultūras un atpūtas centrā	1 240 393,17	867 034,83	241 323,79
2	EKII-2/2	Cēsu novada pašvaldība	Cēsu pilsētas Pastariņa sākumskolas ēkas atjaunošana par zema enerģijas patēriņa ēku, Raunas ielā 7, Cēsīs, Cēsu novadā	1 170 449,16	923 952,57	335 204,49
3	EKII-2/3	Daugavpils pilsētas dome	Siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšana Daugavpils 26. pirmsskolas izglītības iestādē	1 003 460,61	852 941,51	198 456,10
4	EKII-2/4	Ogres novada pašvaldība	Siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšana Ogres 1. vidusskolā	2 346 397,72	1 994 438,04	1 112 557,06
5	EKII-2/6	Siguldas novada dome	Siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšana Siguldas novada Kultūras centra ēkā	2 744 530,04	1 921 171,03	590 391,03
6	EKII-2/11	Talsu novada pašvaldība	Siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšana Talsu Galvenās bibliotēkas ēkā Brīvības ielā 17A, Talsos	2 193 339,36	1 439 369,55	431 810,86

7	EKII-2/1	Ventspils pilsētas pašvaldības iestāde "Komunālā pārvalde"	Zema enerģijas patēriņa Ventspils Mūzikas vidusskolas ēkas ar koncertzāles funkciju būvniecība, Lielajā laukumā 1, Ventspilī	17 647 058,82	15 000 000,00	5 909 039,96
KOPĀ				28 345 628,88	22 998 907,53	8 818 783,29

Konkursa ietvaros apstiprināto projektu uzraudzībai 2018. gadā VIF veica 30 dokumentu pārbaudes, no tām 13 bija starpposma pārskatu pārbaudes, 14 starpposma maksājuma pieprasījuma pārbaudes, viena noslēguma pārskata pārbaude un divas noslēguma maksājuma pieprasījumu pārbaudes.

2018. gadā projekta īstenošanas vietās veiktas 5 progresa pārbaudes par projektu īstenošanu, kuru ietvaros 4 noslēdzās ar pozitīvu vērtējumu, viena ar iebildumiem.

3.3. Administratīvie izdevumi

Saskaņā ar likuma 32.² panta 4.⁴ daļas 3. un 4. punktu izsoļu ieņēmumus 2018. gadā izmantoja Apvienoto Nāciju Organizācijas Vispārējās konvencijas par klimata pārmaiņām un tās Kioto protokola saistību, un citu starptautisko saistību izpildei SEG emisiju samazināšanas jomā, kā arī Latvijas dalībai ES ETS, tai skaitā emisijas kvotu izsolišanas procesa nodrošināšanas administratīvo izmaksu segšanai.

Līdz 2018. gada 31. decembrim EKII administrācijai, dotācijai VIF un Latvijas Vides ģeoloģijas un meteoroloģijas centram (turpmāk – LVĢMC), atalgojumam un citiem nepieciešamajiem pakalpojumiem kopumā (kumulatīvi kopš 2012. gada) ir iztērēti 1 077 070,61 *euro*. Administratīvo izdevumu pozīcijas par 2018. gadu atspoguļotas tabulā Nr. 6.

Tabula Nr. 6. EKII administratīvie izdevumi 2018. gadā

Izdevumu pozīcija	Izdevumi (euro)
	2018. gads
Atlīdzība (atalgojums, slimības nauda, darba devēja sociālās obligātās apdrošināšanas iemaksas)	80 933,63
Komandējumi	27 618,22
Uzturēšanas izdevumi (biroja preces, sakaru pakalpojumi, transporta pakalpojumi, telpu uzturēšana, noma u.c.)	66 373,78
Dotācija Vides investīciju fondam	61 638
Dotācija Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centram	70 740
Transferts Latvijas Lauksaimniecības universitātei	7 619
Transferts Latvijas Valsts mežzinātnes institūtam "Silava"	21 297
Transferts Valsts zinātniskajam institūtam "Fizikālās enerģētikas	28 179

institūts”	
Kopā:	364 398,63

2018. gadā tika apgūti administratīvie izdevumi 364 399 *euro* apmērā, kurus pamatā veido atlīdzības izdevumi 80 934 *euro* apmērā, izdevumi dotācijām un subsīdijām 132 378 *euro* apmērā LVĢMC deleģēto pārvaldes uzdevumu, kas tiek veikti likuma 32.² panta 4.⁴ daļas 3. un 4. punktā noteikto saistību nodrošināšanai, izpildei saskaņā ar 2018. gada 5. februārī noslēgto “Atsevišķu pārvaldes uzdevumu deleģēšanas līgumu” un VIF deleģēto pārvaldes uzdevumu, kas tiek nodrošināti likuma 32.² panta 4.⁴ daļas 1. un 2. punktā noteiktiem mērķiem, izpildei saskaņā ar 2018. gada 7. jūnijā noslēgto “Atsevišķu pārvaldes uzdevumu deleģēšanas līgumu”. Kā arī pamatojoties uz Ministru kabineta 2017. gada 12. decembra noteikumiem Nr. 737 “Siltumnīcefekta gāzu inventarizācijas un prognožu sagatavošanas nacionālās sistēmas izveidošanas un uzturēšanas noteikumi” tika noslēgti deleģējuma līgumi:

- 1) 2018. gada 23. martā ar Latvijas Lauksaimniecības universitāti (līguma summa 7 619 *euro*);
- 2) 2018. gada 22. maijā ar Latvijas Valsts mežzinātnes institūtu “Silava” (līguma summa 21 297 *euro*);
- 3) 2018. gada 11. jūnijā ar Valsts zinātnisko institūtu “Fizikālās enerģētikas institūts” (līguma summa 28 179 *euro*);

2018. gadā tika nodrošināti komandējumi dalībai ES ekspertu grupu sanāksmēs un komandējumi saistībā ar dalību Apvienoto Nāciju Organizācijas Vispārējās konvencijas par klimata pārmaiņām līgumslēdzēju pušu konferences sesijās un Kioto protokola līgumslēdzēju pušu sanāksmes sesijā un Parīzes nolīguma līgumslēdzēju pušu sanāksmes sesijā.

Klimata politiku uzturēšanai un citiem pasākumiem, kas tiek īstenoti, lai sagatavotu un nodrošinātu likuma 32.² panta 4.⁴ daļā 3. un 4. punktā minēto mērķu izpildi ir netieša pozitīva ietekme uz SEG, t.sk. CO₂ emisiju samazinājumu.

4. Vides kvalitātes uzlabojumi

EKII finansētie projektu konkursi “Siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšana – zema enerģijas patēriņa ēkas” un “Siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšana valsts nozīmes aizsargājamās arhitektūras pieminekļos” sniegs vides kvalitātes uzlabojumu CO₂ emisiju samazinājuma, t.sk. samazināta siltumenerģijas patēriņa apkurei veidā. Abos minētajos konkursos projektu īstenošana tika uzsākta 2016. gadā un projektu rezultātu monitorings 2018. gadā vēl nav sācies. Projektu rezultātu monitorings tiks uzsākts pēc projektu īstenošanas beigu termiņa.

Atbilstoši līgumu par projektu īstenošanu nosacījumiem, plānotais CO₂ emisijas ietaupījumu gada laikā varētu būt 989,19 t CO₂ kā arī finansējuma

saņēmēji nodrošinās projektu demonstrēšanas un publicitātes pasākumus, lai informētu sabiedrību par plānotajiem sasniedzamajiem rādītājiem un veicinātu energoefektivitātes pasākumu plašāku izmantošanu ēkās reģionālā un nacionālā mērogā.

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības ministrs

J. Pūce

Valsts sekretārs

R. Muciņš

Skrebe, 67026908
liga.skrebe@varam.gov.lv
Zusteniņš, 67026489
gusts.zusteniņš@varam.gov.lv